

حال

انواع حال :

الف) حال مفرد

ب) جمله حالیه (حال جمله)

حال مفرد

منظور اسمی است :

مصدرها حال واقع نمیشوند کلماتی مانند (اجتهاداً ، تنزیلاً ، خروجاً و ...)

۳- نکره

۴- قابل حذف از جمله (عنصری است اضافی) ← يعيش المؤمنون في الدنيا قانعين

که حالت و چگونگی **فاعل** ، **مفعول** ، **نائب فاعل** و ... را در جمله بیان میکند . حال معادل قید حالت در زبان فارسی

میباشد و در جواب **کیف** می آید . ضمناً به این فاعل ، مفعول ، نائب فاعل و ... که در واقع حالت آنها بیان میشود »

صاحب حال « یا « ذو الحال » گفته میشود

نکته : حال در واقع جوابی است برای **کیف** . اگر بعد از **کیف** فقط یک اسم آمده باشد **کیف** خبر مقدم است و اگر یک جمله آمده باشد **کیف** نقش **حال** دارد .

مثال : کیف أنت؟ كيف أدت امتحانك؟

ویژگی های حال و صاحب حال

۱ - صاحب حال حتماً باید **معرفة** باشند و در صورت نکره بودن.....

۲ - صاحب حال ممکن است اسم ظاهر ، ضمیر بارز و گاهی ضمیر مستتر باشد .

الف) ذَهَبَ عَلَيُّ ضاحكاً ←

ب) ذَهَبْتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ ماشياً ←

ج) ذَهَبَ إِلَى السُّوقِ راکباً ←

۳ - صاحب حال ممکن است بنا به نقشی که میپذیرد **مرفوع** ، **منصوب** و یا **مجرور** باشد .

الف) خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفاً ←

ب) رَأَيْتُ الْإِنْسَانَ ضَعِيفاً ←

ج) سَلَّمْتُ عَلَى الْإِنْسَانِ ضَعِيفاً ←

۴- حال باید از نظر جنس و تعداد با ذوالحال مطابقت داشته باشد. بنابراین حال ممکن است مفرد، مثنی یا جمع باشد.

الف) جاءَ المعلمُ مسروراً ←

ب) جاءَ المعلمانِ مسرورين ←

ج) جاءَ المعلمونَ مسرورين ←

د) جاءتِ المعلماتُ مسروراتِ ←

۵- کلمه **جميعاً** اگر در جمله اضافی باشد نقش حال دارد ← **إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعاً**

۶- کلماتی که معنای «گروه گروه»، «یکی یکی» و... بدهند اصولاً حال هستند.

رایتُ الطلابِ فی الصفِّ **افواجاً** ← دانش آموزان را **گروه گروه** در کلاس دیدم

۷- گاهی در یک عبارت دو حال وجود دارد.

يموتُ الأعداءُ **خائفينَ مذعورينَ** ← دشمنان **ترسان** و **وحشت زده** میمیرند

۸- اگر ذوالحال ضمیر متکلم وحده باشد، حال را میتوان به دو صورت مفرد مذکر و مونث آورد

مثال: رَجَعْتُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ
فرحاً ←
فرحةً ←

۹- اگر ذوالحال ضمیر متکلم مع الغیر باشد حال را میتوان به چهار صورت مثنی مذکر و مونث و جمع مذکر و مونث نوشت.

نوشت .
مثال: رَجَعْنَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ
فرحينَ ←
فرحتينَ ←
فرحينَ ←
فرحاتِ ←

😊 ۱۰ - اگر در جمله هم فاعل باشد و هم مفعول برای تشخیص حال به نکات زیر توجه میکنیم :

۱ - معنای جمله

۲ - مطابقت حال با ذوالحال از نظر جنس و تعداد

۳ - معرفه بودن ذوالحال

مثال : أرسلَ اللهُ الأنبياءَ مُبشِّرِينَ

😊 ۱۱ - کلمه «وحد» اگر به ضمیر متصل بچسبد نقش حال دارد .

مثال : جاءَ المعلمُ وحدهُ

😊 ۱۲ - ذوالحال را باید از نزدیکترین فعل به بعد لحاظ کنیم و مبتدا ذوالحال نمیتواند باشد .

المؤمنونَ يدعونَ اللهُ متواضعينَ

مثال : الطفلُ رجعَ باكياً

پیشوند **با :** حضرت التلميذةُ في المدرسة مُتَحجِّبَةً

دانش آموز با حجاب در مدرسه حاضر شد

پسوند **ان ، انه، ا :** عاد المُجاهدونَ من الجبهة ظافرينَ

رزمندگان پیروزمندانه از جبهه بازگشتند

۱۳ - در ترجمه حال مفرد از

جمله حالیه (حال جمله)

گاهی یک جمله کامل اسمیه یا فعلیه ، حال واقع می شود و به آن جمله حالیه گوئیم و محلاً منصوب است.

انواع جمله حالیه :

۱- حال جمله اسمیه

(واو حالیه + ضمیر منفصل +) ← جمله + واو حالیه + ضمیر منفصل مطابق حال یا صاحب حال + حال (مرفوع)

ذَهَبَ التَّلْمِيزُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ ضَاحِكاً ←

۲- حال جمله فعلیه

(جمله + فعل مضارع مناسب با حال یا صاحب حال از نظر تعداد و جنس)

ذَهَبَ التَّلْمِيزُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ ضَاحِكاً ←

نکته : به دو روش زیر نیز میتوان جمله حالیه ساخت :

(جمله فعلیه + واو + قد + ماضی) و (لم / لَمَّا + مضارع)

مانند :

ولكن... أَنِّي يَدُومُ لِعَا الصَّفَاءُ وَ الْفَرْحُ وَ قَدْ قَدَّتْ أَبَاهَا

اما ...راحتی و خوشی چگونه برایش دوام می یابد در حالیکه پدرش را از دست داده است

نکته : روش ترجمه فعل بکار رفته در جمله حالیه ← ماضی ... مضارع : ماضی استمراری ترجمه میشود

ماضی ... و + قد + ماضی : ماضی بعید ترجمه میشود

سوالات چهارگزینه ای

۱ - عین صاحب الحال فاعلاً (سراسری ۹۰)

الف) أخذتُ الكتب من المكتبة سريعاً!

ب) يحاسب المخطئ خائفاً!

ج) رأيت الضيوف في الغرفة جالسين!

د) دعوت أقبائى شاكرين!

۲ - جئت إلى معلّمى شاكراً، لا تكلم معه حول مشاكلى الدرسيّة (سراسرى ۸۹)

الف) با سپاس نزد معلم آمدم تا با او درباره ی مشکلات درسى ام سخن بگويم!

ب) سپاسگزارانه نزد معلم خود رفتم تا در باره ی مشکلات درسى صحبت كنم!

ج) برای حل مشکلات درسى خود نزد معلم رفتم تا از او سپاسگزارى كنم!

د) برای سپاسگزارى نزد معلم آمدم تا با او در مورد سختى هاى درسم حرف بزنم!